

I

(Zakonodavni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2020/1828 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 25. studenoga 2020.

o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Uslijed globalizacije i digitalizacije povećao se rizik od toga da velik broj potrošača trpi štetu zbog iste nezakonite prakse. Povredama prava Unije može se potrošaču uzrokovati šteta. Bez djelotvornih sredstava kojima bi se zaustavile nezakonite prakse i potrošačima omogućila pravna zaštita smanjeno je povjerenje potrošača u unutarnje tržište.
- (2) Zbog nepostojanja djelotvornih sredstava za izvršavanje prava Unije kojim se štite potrošači moglo bi doći i do narušavanja poštenog tržišnog natjecanja između trgovaca koji vrše povrede i trgovaca koji su usklađeni s pravom, neovisno o tome posluju li na domaćem tržištu ili prekogranično. Takva narušavanja mogla bi otežati nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (3) U skladu s člankom 26. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) unutarnje tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica na kojem je osigurano slobodno kretanje robe i usluga. Unutarnje tržište trebalo bi potrošačima pružiti dodanu vrijednost u obliku bolje kvalitete, veće raznovrsnosti, razumnih cijena i visokih sigurnosnih standarda u pogledu robe i uslugâ, promičući time visoku razinu zaštite potrošača.
- (4) Člankom 169. stavkom 1. i člankom 169. stavkom 2. točkom (a) UFEU-a predviđa se da Unija doprinosi ostvarivanju visokog stupnja zaštite potrošača mjerama usvojenima na temelju članka 114. UFEU-a. Člankom 38. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) predviđeno je da se politikama Unije osigurava visoka razina zaštite potrošača.

⁽¹⁾ SL C 440, 6.12.2018., str. 66.

⁽²⁾ SL C 461, 21.12.2018., str. 232.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 26. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 4. studenoga 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 24. studenoga 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (5) Direktivom 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ kvalificiranim subjektima omogućeno je podnošenje predstavničkih tužbi koje su ponajprije usmjerene na prestanak ili zabranu povreda prava Unije koje su štetne za kolektivne interese potrošača. Međutim, tom se Direktivom nije u dostatnoj mjeri pristupilo rješavanju izazova koji se odnose na izvršavanje prava o zaštiti potrošača. Kako bi se poboljšalo odvracanje od nezakonitih praksi i na tržištu koje je u sve većoj mjeri globalizirano i digitalizirano smanjila šteta za potrošača, potrebno je ojačati postupovne mehanizme za zaštitu kolektivnih interesa potrošača tako da se njima obuhvate mjere zabrane i mjere popravljivanja štete. S obzirom na brojne promjene koje su potrebne, primjereno je staviti izvan snage Direktivu 2009/22/EZ i zamijeniti ju ovom Direktivom.
- (6) Postupovni mehanizmi za predstavničke tužbe, bilo da se odnose na mjere zabrane ili mjere popravljivanja štete, razlikuju se diljem Unije i pružaju različitu razinu zaštite potrošača. Nadalje, u nekim državama članicama trenutačno nema nikakvih postupovnih mehanizama za kolektivne tužbe za mjere popravljivanja štete. To stanje umanjuje povjerenje potrošača i poduzeća na unutarnjem tržištu te njihovu sposobnost da posluju na unutarnjem tržištu. Time se narušava tržišno natjecanje i ometa djelotvorno izvršavanje prava Unije u području zaštite potrošača.
- (7) Ovom Direktivom stoga se nastoji osigurati da potrošačima u svim državama članicama bude dostupan barem jedan djelotvoran i učinkovit postupovni mehanizam za predstavničke tužbe za mjere zabrane i za mjere popravljivanja štete na nacionalnoj razini i na razini Unije. Dostupnošću barem jednog takvog postupovnog mehanizma za predstavničke tužbe potaknulo bi se povjerenje potrošača, osnažilo potrošače da ostvaruju svoja prava, doprinijelo pravednijem tržišnom natjecanju i stvorili jednaki uvjeti za trgovce koji posluju na unutarnjem tržištu.
- (8) Ovom se Direktivom nastoji doprinijeti funkcioniranju unutarnjeg tržišta i postizanju visoke razine zaštite potrošača time što se kvalificiranim subjektima, koji predstavljaju kolektivne interese potrošača, omogućuje podnošenje predstavničkih tužbi i za mjere zabrane i za mjere popravljivanja štete protiv trgovaca koji vrše povrede odredaba prava Unije. Ti kvalificirani subjekti trebali bi moći zatražiti prestanak ili zabranu takvih povreda i tražiti pravnu zaštitu, poput naknade štete, popravka ili sniženja cijene, kako je primjereno i dostupno na temelju prava Unije i nacionalnog prava.
- (9) Predstavnička tužba trebala bi pružiti djelotvoran i učinkovit način zaštite kolektivnih interesa potrošača. Njome bi se kvalificiranim subjektima trebalo omogućiti djelovanje u svrhu osiguravanja usklađenosti trgovaca s relevantnim odredbama prava Unije i savladavanje prepreka s kojima su suočeni potrošači u okviru pojedinačnih tužbi, kao što su one koje se odnose na nesigurnost u pogledu njihovih prava i dostupnih postupovnih mehanizama, psihološka nevoljkost da se podnese tužba i negativan odnos očekivanih troškova u odnosu na koristi od pojedinačne tužbe.
- (10) Važno je osigurati nužnu ravnotežu između poboljšanja pristupa potrošača pravosuđu i pružanja primjerenih zaštitnih mjera trgovcima kako bi se izbjegla zlouporaba postupovnih ovlaštenja koja bi neopravdano otežala sposobnost poduzeća da posluju na unutarnjem tržištu. Kako bi se spriječila zlouporaba predstavničkih tužbi, trebalo bi izbjeći određivanje kaznene odštete i uspostaviti pravila o određenim postupovnim aspektima poput imenovanja i financiranja kvalificiranih subjekata.
- (11) Ovom Direktivom ne bi se trebali zamijeniti postojeći nacionalni postupovni mehanizmi za zaštitu kolektivnih ili pojedinačnih interesa potrošača. Uzimajući u obzir njihove pravne tradicije, državama članicama trebala bi se prepustiti odluka o tome hoće li oblikovati postupovni mehanizam za predstavničke tužbe koji se zahtijeva ovom Direktivom kao dio postojećeg ili kao dio novog postupovnog mehanizma za kolektivne mjere zabrane ili mjere popravljivanja štete, ili kao različit postupovni mehanizam, pod uvjetom da je barem jedan nacionalni postupovni mehanizam za predstavničke tužbe usklađen s ovom Direktivom. Primjerice, ovom Direktivom ne bi trebalo onemogućiti države članice da donesu propise o tužbama kojima se traže deklaratorne odluke suda ili upravnog tijela iako se njome ne predviđaju pravila za takve tužbe. Ako uz postupovne mehanizme koji se zahtijevaju ovom Direktivom postoje postupovni mehanizmi i na nacionalnoj razini, kvalificirani subjekt trebao bi moći birati koji će postupovni mehanizam koristiti.
- (12) U skladu s načelom postupovne autonomije, ova Direktiva ne bi trebala sadržavati odredbe o svakom aspektu postupaka predstavničkih tužbi. Prema tome, države članice utvrđuju pravila, primjerice o dopustivosti, dokazima ili pravnim lijekovima, koja se primjenjuju na predstavničke tužbe. Na primjer, državama članicama trebalo bi prepustiti odluku o zahtijevanom stupnju sličnosti pojedinačnih zahtjeva ili najmanjem broju potrošača na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere popravljivanja štete kako bi predmet bio dopušten kao predstavnička tužba.

⁽⁴⁾ Direktiva 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača (SL L 110, 1.5.2009., str. 30.).

Takvim nacionalnim pravilima ne bi se trebalo ometati djelotvorno funkcioniranje postupovnog mehanizma za predstavničke tužbe kako se zahtijeva ovom Direktivom. U skladu s načelom nediskriminacije, zahtjevi u pogledu dopustivosti koji su primjenjivi na konkretne prekogranične predstavničke tužbe ne bi se trebali razlikovati od zahtjeva koji se primjenjuju na konkretne domaće predstavničke tužbe. Odluka o proglašenju predstavničke tužbe nedopuštenom ne bi trebala utjecati na prava potrošača na koje se tužba odnosi.

- (13) Područje primjene ove Direktive trebalo bi odražavati najnovija kretanja u području zaštite potrošača. Budući da su potrošači sada aktivni na širem i sve digitaliziranijem tržištu, postizanje visoke razine zaštite potrošača zahtijeva da se uz opće pravo o zaštiti potrošača Direktivom obuhvate područja kao što su zaštita podataka, financijske usluge, putovanja i turizam, energetika te telekomunikacije. Posebno, s obzirom na povećanu potražnju potrošača za financijskim i investicijskim uslugama, važno je poboljšati izvršavanje prava o zaštiti potrošača u tim područjima. Potrošačko tržište razvilo se i u području digitalnih usluga te postoji sve veća potreba za učinkovitijim izvršavanjem prava o zaštiti potrošača, uključujući u odnosu na zaštitu podataka.
- (14) Ovom Direktivom trebalo bi obuhvatiti povrede odredaba prava Unije iz Priloga I. u mjeri u kojoj se tim odredbama štite interesi potrošača, neovisno o tome nazivaju li se ti potrošači potrošačima, putnicima, korisnicima, klijentima, malim ulagateljima (*retail investors*), malim ulagateljima (*retail clients*), ispitanicima ili nekako drugačije. Međutim, ovom Direktivom trebalo bi štiti samo interese fizičkih osoba kojima je nanescena šteta ili kojima se može nanijeti šteta tim povredama ako se te osobe smatraju potrošačima na temelju ove Direktive. Ovom Direktivom ne bi trebale biti obuhvaćene povrede kojima se nanosi šteta fizičkim osobama koje se smatraju trgovcima na temelju ove Direktive.
- (15) Ovom se Direktivom ne bi trebali dovoditi u pitanje pravni akti s popisa u Prilogu I. te se stoga njome ne bi trebale mijenjati ili proširivati definicije utvrđene u tim pravnim aktima niti bi ona trebala zamijeniti ijedan provedbeni mehanizam koji može biti sadržan u tim pravnim aktima. Primjerice, provedbeni mehanizmi predviđeni u Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ^(⁹) ili koji se na toj uredbi temelje, mogli bi se i dalje, ako je to primjenjivo, koristiti za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.
- (16) Kako bi se izbjegla sumnja, područje primjene ove Direktive trebalo bi utvrditi što je moguće preciznije u Prilogu I. Ako pravni akti navedeni u Prilogu I. sadrže odredbe koje se ne odnose na zaštitu potrošača, u Prilogu I. trebalo bi uputiti na pojedine odredbe kojima se štite interesi potrošača. Međutim, takva upućivanja nisu uvijek izvediva zbog strukture određenih pravnih akata, posebice u području financijskih usluga, uključujući područje investicijskih usluga.
- (17) Kako bi se zajamčio prikladan odgovor na povrede prava Unije, čiji se oblik i razmjer brzo mijenjaju, pri svakom donošenju novog akta Unije koji je relevantan za zaštitu kolektivnih interesa potrošača zakonodavac bi trebao razmotriti je li potrebno izmijeniti Prilog I. kako bi se novi akt Unije obuhvatio područjem primjene ove Direktive.
- (18) Države članice trebale bi ostati nadležne da odredbe ove Direktive učine primjenjivima na područja koja nisu obuhvaćena njezinim područjem primjene. Primjerice, države članice trebale bi moći zadržati ili uvesti nacionalno zakonodavstvo koje odgovara odredbama ove Direktive u odnosu na sporove koji nisu obuhvaćeni područjem primjene iz Priloga I.
- (19) Budući da i sudski i upravni postupci mogu djelotvorno i učinkovito služiti zaštiti kolektivnih interesa potrošača, državama članicama prepuštena je odluka o tome može li se predstavnička tužba podnijeti u sudskom ili upravnom postupku ili oboma, ovisno o relevantnom području prava ili relevantnom gospodarskom sektoru. Time se ne bi dovodilo u pitanje pravo na djelotvoran pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje, pri čemu države članice moraju osigurati da potrošači i trgovci imaju pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom protiv svake upravne odluke donesene na temelju nacionalnih mjera kojima se prenosi ova Direktiva. To bi trebalo uključivati mogućnost da stranka u postupku ishodi odluku kojom se, u skladu s nacionalnim pravom, nalaže suspenzija izvršenja sporne odluke.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (20) Nadovezujući se na Direktivu 2009/22/EZ, ova Direktiva trebala bi obuhvaćati i domaće i prekogranične povrede, osobito kada potrošači na koje je utjecala povreda žive u državama članicama koje nisu država članica u kojoj trgovac koji vrši povredu ima poslovni nastan. Ujedno bi trebala obuhvaćati povrede koje su prestale prije podnošenja predstavničke tužbe ili prije nego je postupak dovršen jer i dalje može biti potrebno zabranom prakse spriječiti njezino ponavljanje, utvrditi da određena praksa predstavlja povredu ili olakšati pravnu zaštitu potrošača.
- (21) Ovom Direktivom ne bi trebalo utjecati na primjenu pravila međunarodnog privatnog prava u pogledu nadležnosti, priznavanja i izvršenja presuda ili mjerodavnog prava niti bi se njome trebala uspostaviti takva pravila. Na postupovni mehanizam za predstavničke tužbe koji se zahtijeva ovom Direktivom trebali bi se primjenjivati postojeći instrumenti prava Unije. Osobito bi se na postupovni mehanizam za predstavničke tužbe koji se zahtijeva ovom Direktivom trebale primjenjivati Uredba (EZ) br. 864/2007 ⁽⁶⁾, Uredba (EZ) br. 593/2008 ⁽⁷⁾ i Uredba (EU) br. 1215/2012 ⁽⁸⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (22) Trebalo bi napomenuti da se Uredbom (EU) br. 1215/2012 ne obuhvaća nadležnost upravnih tijela ni priznavanje ili izvršavanje odluka koje su takva tijela donijela. Takva bi pitanja trebala biti predmet nacionalnog prava.
- (23) Prema potrebi, moglo bi biti moguće da, u skladu s pravilima međunarodnog privatnog prava, kvalificirani subjekt podnese predstavničku tužbu i u državi članici u kojoj je imenovan i u drugoj državi članici. Nadovezujući se na Direktivu 2009/22/EZ, u ovoj bi se Direktivi trebale razlikovati te dvije vrste predstavničkih tužbi. Ako kvalificirani subjekt podnese predstavničku tužbu u državi članici koja nije država članica u kojoj je imenovan, ta bi se predstavnička tužba trebala smatrati prekograničnom predstavničkom tužbom. Ako kvalificirani subjekt podnese predstavničku tužbu u državi članici u kojoj je imenovan, ta bi se predstavnička tužba trebala smatrati domaćom predstavničkom tužbom iako je ta predstavnička tužba podnesena protiv trgovca koji ima domicil u drugoj državi članici te čak iako su u toj predstavničkoj tužbi zastupljeni potrošači iz nekoliko država članica. Pri utvrđivanju vrste predstavničke tužbe odlučujući element trebala bi biti država članica u kojoj je podnesena predstavnička tužba. Zbog toga ne bi trebalo biti moguće da domaća predstavnička tužba tijekom postupka postane prekogranična predstavnička tužba ili obrnuto.
- (24) Osobito bi organizacije potrošača trebale imati aktivnu ulogu kad je riječ o osiguravanju usklađenosti s relevantnim odredbama prava Unije. Trebalo bi smatrati da su one u najboljem položaju da podnesu zahtjev za status kvalificiranog subjekta u skladu s nacionalnim pravom. Ovisno o nacionalnim pravnim tradicijama javna tijela bi, podnošenjem predstavničkih tužbi kako je predviđeno ovom Direktivom, također mogla imati aktivnu ulogu u osiguravanju usklađenosti s relevantnim odredbama prava Unije.
- (25) Kvalificirane subjekte trebalo bi u svrhu prekograničnih predstavničkih tužbi podvrgnuti istim kriterijima za imenovanje u cijeloj Uniji. Posebno, trebali bi biti pravne osobe koje su propisno osnovane u skladu s nacionalnim pravom države članice imenovanja, imati određeni stupanj stalnosti i razinu javnog djelovanja, biti neprofitne te imati legitiman interes, s obzirom na svoj statutarni cilj, za zaštitu interesa potrošača kako je predviđeno pravom Unije. Protiv kvalificiranih subjekata ne bi trebao biti u tijeku postupak u slučaju nesolventnosti odnosno oni ne bi trebali biti proglašeni nesolventnima. Trebali bi biti neovisni i ne bi trebali biti pod utjecajem osoba koje nisu potrošači, a koje imaju ekonomski interes za podnošenje predstavničke tužbe, osobito trgovaca ili fondova za ograničavanje rizika, što obuhvaća i slučaj financiranja sredstvima treće strane. Kvalificirani subjekti trebali bi imati uspostavljene postupke za sprječavanje takvog utjecaja, kao i za sprječavanje sukoba interesa unutar samih subjekata, između njihovih pružatelja financiranja i interesa potrošača. Trebali bi na jednostavnom i razumljivom jeziku, primjerenim sredstvima, osobito na svojim internetskim stranicama, učiniti javno dostupnima informacije kojima se dokazuje njihova usklađenost s kriterijima za imenovanje kvalificiranim subjektom i opće informacije o izvorima njihovog financiranja općenito, o njihovoj organizacijskoj i upravljačkoj strukturi te strukturi članstva, statutarom cilju i aktivnostima.

⁽⁶⁾ Uredba (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”) (SL L 199, 31.7.2007., str. 40.).

⁽⁷⁾ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

- (26) Države članice trebale bi biti u mogućnosti slobodno ustanoviti kriterije za imenovanje kvalificiranih subjekata u svrhu domaćih predstavničkih tužbi u skladu s nacionalnim pravom. Međutim, države članice trebale bi također biti u mogućnosti primijeniti kriterije za imenovanje utvrđene u ovoj Direktivi za imenovanje kvalificiranih subjekata u svrhu prekograničnih predstavničkih tužbi i na kvalificirane subjekte imenovane samo u svrhu domaćih predstavničkih tužbi.
- (27) Nijednim kriterijem koji se primjenjuje na imenovanje kvalificiranih subjekata u domaćim ili prekograničnim predstavničkim tužbama ne bi se trebalo ometati djelotvorno funkcioniranje predstavničkih tužbi kako je predviđeno ovom Direktivom.
- (28) Države članice trebale bi biti u mogućnosti unaprijed imenovati kvalificirane subjekte u svrhu podnošenja predstavničkih tužbi. Ovom Direktivom ne bi se trebalo poticati države članice da uvedu mogućnost imenovanja kvalificiranih subjekata na *ad hoc* osnovi. Međutim, u svrhu domaćih predstavničkih tužbi države članice trebale bi također ili alternativno moći imenovati na *ad hoc* osnovi kvalificirane subjekte za pojedinačnu domaću predstavničku tužbu. Takvo bi imenovanje trebao moći obaviti sud ili upravno tijelo koje je prve pokrenulo postupak, među ostalim i, prema potrebi, prihvaćanjem. Međutim, u svrhu prekograničnih predstavničkih tužbi potrebne su zajedničke zaštitne mjere. Stoga kvalificiranim subjektima koji su imenovani na *ad hoc* osnovi ne bi trebalo dopustiti podnošenje prekograničnih predstavničkih tužbi.
- (29) Država članica koja imenuje trebala bi osigurati da je subjekt usklađen s kriterijima za imenovanje kvalificiranim subjektom u svrhu prekograničnih predstavničkih tužbi, procijeniti je li kvalificirani subjekt i dalje usklađen s kriterijima za imenovanje i, ako je potrebno, opozvati imenovanje tog kvalificiranog subjekta. Države članice trebale bi najmanje svakih pet godina procjenjivati jesu li kvalificirani subjekt i dalje usklađeni s kriterijima za imenovanje.
- (30) Ako se pojave razlozi za zabrinutost u odnosu na usklađenost kvalificiranog subjekta s kriterijima za imenovanje, država članica koja je imenovala toga kvalificiranog subjekta trebala bi istražiti razloge za zabrinutost te, ako je to primjereno, opozvati imenovanje tog kvalificiranog subjekta. Države članice trebale bi imenovati nacionalne kontaktne točke u svrhu zaprimanja i prosljeđivanja zahtjeva za istrage.
- (31) Države članice trebale bi osigurati da pred njihovim sudovima ili upravnim tijelima kvalificirani subjekt koji su bili imenovani u svrhu takvih predstavničkih tužbi u drugoj državi članici mogu podnijeti prekogranične predstavničke tužbe. Nadalje, kvalificirani subjekt iz različitih država članica trebali bi imati mogućnost da udruže snage u okviru jedinstvene predstavničke tužbe pred jedinstvenim forumom, podložno relevantnim pravilima o nadležnosti. Time se ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo suda ili upravnog tijela koje je prvo pokrenulo postupak da ispita je li primjereno da se o predstavničkoj tužbi raspravlja kao o jedinstvenoj predstavničkoj tužbi.
- (32) Trebalo bi osigurati uzajamno priznavanje aktivne postupovne legitimacije kvalificiranih subjekata imenovanih u svrhu prekograničnih predstavničkih tužbi. Identitet tih kvalificiranih subjekata trebalo bi priopćiti Komisiji te bi Komisija trebala sastaviti popis tih kvalificiranih subjekata i taj popis učiniti javno dostupnim. Uvrštavanje na popis trebalo bi služiti kao dokaz aktivne postupovne legitimacije kvalificiranog subjekta koji podnosi predstavničku tužbu. Time se ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo suda ili upravnog tijela da ispita je li tužba koju podnosi kvalificirani subjekt u pojedinačnom predmetu opravdana njegovim statutarnim ciljem.
- (33) Mjerama zabrane nastoje se zaštititi kolektivni interesi potrošača neovisno o tome je li pojedinačni potrošač pretrpio bilo kakav stvarni gubitak ili štetu. Mjerama zabrane može se od trgovaca zahtijevati da poduzmu određeno djelovanje, poput pružanja potrošačima one informacije koju su prethodno izostavili pri čemu je došlo do povrede zakonske obaveze. Odluka o mjeri zabrane ne bi trebala ovisiti o tome je li praksa izvršena namjerno ili kao posljedica nemara.
- (34) Pri podnošenju predstavničke tužbe kvalificirani subjekt bi sudu ili upravnom tijelu trebao pružiti dostatne informacije o potrošačima na koje se predstavnička tužba odnosi. Tim bi se informacijama sudu ili upravnom tijelu trebalo omogućiti da utvrde jesu li nadležni te da utvrde koje je pravo primjenjivo. U predmetu koji se odnosi na štetnu radnju, ta bi obveza uključila obavješćivanje suda ili upravnog tijela o mjestu na kojem se dogodio ili na kojem se može dogoditi štetni događaj koji se odnosi na potrošače. Razina detalja informacija koje se zahtijevaju mogle bi se razlikovati ovisno o tome koju mjeru traži kvalificirani subjekt te o tome primjenjuje li se mehanizam sudjelovanja ili izuzimanja. Nadalje, pri podnošenju predstavničke tužbe za mjere zabrane kvalificirani subjekt bi zbog mogućeg zastoja ili prekida rokova zastare primjenjivih na naknadne zahtjeve za pravnu zaštitu morao pružiti dostatne informacije o skupini potrošača na koje se odnosi predstavnička tužba.

- (35) Države članice trebale bi osigurati da kvalificirani subjekti mogu tražiti mjere zabrane i mjere popravljaja štete. Kako bi se osigurala postupovna djelotvornost predstavničkih tužbi, države članice trebale bi moći odlučiti da kvalificirani subjekti mogu tražiti mjere zabrane i mjere popravljaja štete u okviru jedinstvene predstavničke tužbe ili u okviru zasebnih predstavničkih tužbi. U okviru jedinstvene predstavničke tužbe, kvalificiranim subjektima trebalo bi omogućiti da traže sve relevantne mjere u vrijeme podnošenja predstavničke tužbe ili da prvo traže relevantne mjere zabrane, a potom, prema potrebi, mjere popravljaja štete.
- (36) Kvalificirani subjekt koji podnosi predstavničku tužbu na temelju ove Direktive trebao bi tražiti relevantne mjere, uključujući mjere popravljaja štete, u interesu i u ime potrošača na koje je povreda utjecala. Kvalificirani subjekt trebao bi imati postupovna prava i obveze stranke tužiteljice u postupku. Države članice trebale bi imati mogućnost pojedinačnim potrošačima na koje se predstavnička tužba odnosi pružiti određena prava u okviru predstavničke tužbe, ali ti pojedinačni potrošači ne bi trebali biti stranke tužiteljice u postupku. Ni u kojem slučaju pojedinačni potrošači ne bi trebali biti u mogućnosti uplitati se u postupovne odluke koje donose kvalificirani subjekti, pojedinačno zahtijevati dokaze u okviru postupka ili pojedinačno podnositi žalbu na postupovne odluke suda ili upravnog tijela pred kojim je predstavnička tužba podnesena. Nadalje, pojedinačni potrošači ne bi trebali imati postupovne obveze u okviru predstavničke tužbe niti bi trebali snositi troškove postupka, osim u iznimnim okolnostima.
- (37) Međutim, potrošači na koje se predstavnička tužba odnosi trebali bi imati pravo ostvariti korist od te predstavničke tužbe. U predstavničkim tužbama za mjere popravljaja štete koristi bi trebale biti u obliku pravne zaštite, kao što su naknada štete, popravak, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povrat plaćene cijene. U predstavničkim tužbama za mjere zabrane korist potrošača na koje se tužba odnosi bila bi prestanak ili zabrana prakse koja predstavlja povredu.
- (38) U predstavničkim tužbama za mjere popravljaja štete stranka koja ne uspije u postupku trebala bi platiti troškove postupka koji su nastali stranci koja je dobila spor, u skladu s uvjetima i iznimkama predviđenima nacionalnim pravom. Međutim, sud ili upravno tijelo ne bi trebali stranci koja ne uspije u postupku naložiti da podmiri one troškove koji su nepotrebno nastali. Pojedinačni potrošači na koje se predstavnička tužba odnosi ne bi trebali platiti troškove postupka. Međutim, u iznimnim okolnostima, pojedinačnim potrošačima na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere popravljaja štete trebalo bi se moći naložiti da podmiri troškove postupka koje su ti pojedinačni potrošači prouzročili namjerno ili nemarom, primjerice, produljivanje postupka zbog protupravnog postupanja. Troškovi postupka trebali bi, primjerice, uključivati sve troškove koji proizlaze iz činjenice da je jednu od stranaka zastupao odvjetnik ili drugi pravni stručnjak ili sve troškove koji proizlaze iz dostave ili prijevoda dokumenata.
- (39) Kako bi se izbjegle zlouporabe postupovnih ovlaštenja, države članice trebale bi donijeti nova pravila ili primjenjivati postojeća pravila na temelju nacionalnog prava na način da sud ili upravno tijelo može odlučiti odbiti očigledno neutemeljene predmete čim sud ili upravno tijelo primi potrebne informacije za obrazloženje odluke. Države članice ne bi trebale biti obvezne uvesti posebna pravila koja se primjenjuju na predstavničke tužbe te bi trebale moći primjenjivati opća postupovna pravila kad su ta pravila u skladu s ciljem izbjegavanja zlouporabe postupovnih ovlaštenja.
- (40) Mjere zabrane trebale bi uključivati konačne i privremene mjere. Privremenim mjerama mogle bi se obuhvatiti privremene mjere u užem smislu, mjere opreza i preventivne mjere za zaustavljanje prakse koja je u tijeku ili za zabranu prakse u slučaju da ona nije provedena, ali postoji rizik da bi mogla prouzročiti ozbiljnu ili nepopravljivu štetu potrošačima. Mjere zabrane mogle bi uključivati i mjere kojima se ustanovljuje da određena praksa predstavlja povredu u slučajevima u kojima je ta praksa prestala prije nego što su predstavničke tužbe bile podnesene ali je i dalje potrebno ustanoviti da je praksa predstavljala povredu, primjerice kako bi se olakšale daljnje tužbe za mjere popravljaja štete. Nadalje, mjere zabrane mogle bi biti u obliku obveze trgovca koji vrši povredu da odluku suda ili upravnog tijela o mjeri u cijelosti ili djelomično objavi u obliku koji se smatra primjerenim ili da objavi izjavu koja sadržava ispravak.
- (41) Nadovezujući se na Direktivu 2009/22/EZ, države članice trebale bi moći zahtijevati da kvalificirani subjekt koji namjerava podnijeti predstavničku tužbu za mjere zabrane provede prethodno savjetovanje kako bi se dotičnom trgovcu pružila mogućnost da prestane sa spornom povredom koja bi podlijegala predstavničkoj tužbi. Države članice trebale bi moći zahtijevati da se to prethodno savjetovanje održi zajedno s neovisnim javnim tijelom koje su

one imenovale. Ako su države članice ustanovile da je potrebno prethodno savjetovanje, trebalo bi utvrditi rok od dva tjedna od primitka zahtjeva za savjetovanje, nakon kojeg bi, ako se ne prestane s povredom, podnositelj zahtjeva trebao imati pravo odmah podnijeti predstavničku tužbu za mjeru zabrane pred nadležnim sudom ili upravnim tijelom. Takvi bi se zahtjevi mogli primjenjivati i na predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete, u skladu s nacionalnim pravom.

- (42) Ovom Direktivom trebalo bi predvidjeti postupovni mehanizam koji ne utječe na pravila o utvrđivanju materijalnih prava potrošača na ugovornu i izvanugovornu pravnu zaštitu u slučajevima kada su njihovi interesi oštećeni povredom, kao što su pravo na naknadu štete, raskid ugovora, povrat plaćenog, zamjenu, popravak ili sniženje cijene kako je primjereno i dostupno na temelju prava Unije ili nacionalnog prava. Predstavničku tužbu za mjere popravljanja štete trebalo bi moći podnijeti na temelju ove Direktive samo ako su takva materijalna prava predviđena pravom Unije ili nacionalnim pravom. Ovom Direktivom ne bi se trebalo omogućiti izricanje kaznene odštete trgovcu koji vrši povredu, u skladu s nacionalnim pravom.
- (43) Potrošači na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere popravljanja štete trebali bi imati odgovarajuće mogućnosti da nakon podnošenja predstavničke tužbe izraze svoju volju da ih kvalificirani subjekt zastupa ili ne zastupa u toj pojedinoj predstavničkoj tužbi i volju da prihvate ili ne prihvate ostvariti koristi od relevantnih ishoda te predstavničke tužbe. Kako bi na najbolji način odgovorile na svoje pravne tradicije, države članice trebale bi predvidjeti mehanizam sudjelovanja ili mehanizam izuzimanja ili njihovu kombinaciju. U okviru mehanizma sudjelovanja od potrošača bi trebalo zahtijevati da izričito izraze volju da ih kvalificirani subjekt zastupa u predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete. U okviru mehanizma izuzimanja od potrošača bi trebalo zahtijevati da izričito izraze svoju volju da ih kvalificirani subjekt ne zastupa u predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete. Države članice trebale bi moći donijeti odluku o tome u kojem stadiju postupka pojedinačni potrošači mogu ostvariti svoje pravo na sudjelovanje u predstavničkoj tužbi ili izuzimanje iz nje.
- (44) Države članice koje predviđaju mehanizam sudjelovanja trebale bi moći zahtijevati da neki potrošači sudjeluju u predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete prije podnošenja predstavničke tužbe pod uvjetom da drugi potrošači također imaju mogućnost sudjelovanja nakon podnošenja predstavničke tužbe.
- (45) Međutim, kako bi se osiguralo dobro sudovanje i izbjegle nepomirljive odluke, trebalo bi zahtijevati mehanizam sudjelovanja u pogledu predstavničkih tužbi za mjere popravljanja štete ako potrošači na koje je utjecala povreda nemaju uobičajeno boravište u državi članici suda ili upravnog tijela pred kojima je predstavnička tužba podnesena. U takvim bi situacijama potrošači trebali izričito izraziti volju da ih se zastupa u toj predstavničkoj tužbi kako bi bili obvezani ishodom predstavničke tužbe.
- (46) Ako potrošači izričito ili prešutno izraze svoju volju da ih kvalificirani subjekt zastupa u predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete, bez obzira na to je li ta predstavnička tužba podnesena u okviru mehanizma sudjelovanja ili mehanizma izuzimanja, oni više ne bi trebali moći biti zastupani u drugim predstavničkim tužbama s istim razlogom tužbe protiv istog trgovca niti podnositi pojedinačne tužbe s istim razlogom tužbe protiv istog trgovca. Međutim, to se ne bi trebalo primjenjivati ako potrošač, koji je izričito ili prešutno izrazio svoju volju da ga se zastupa u predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete, kasnije odluči izuzeti se iz te predstavničke tužbe u skladu s nacionalnim pravom, primjerice u slučaju u kojem potrošač naknadno odbije biti obvezan nagodbom.
- (47) Za potrebe ekspeditivnosti i učinkovitosti države članice trebale bi moći, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, pružiti potrošačima mogućnost da izravno ostvare koristi od mjere popravljanja štete nakon što je ona izdana, bez da podliježu zahtjevima u vezi s prethodnim sudjelovanjem u predstavničkoj tužbi.
- (48) Države članice trebale bi utvrditi pravila za koordinaciju predstavničkih tužbi, pojedinačnih tužbi koje su podnijeli potrošači i svih drugih tužbi za zaštitu pojedinačnih i kolektivnih interesa potrošača kako je predviđeno na temelju prava Unije i nacionalnog prava. Mjerama zabrane izdanima na temelju ove Direktive ne bi se trebale dovoditi u pitanje pojedinačne tužbe za mjere popravljanja štete koje su podnijeli potrošači koji su bili oštećeni praksom koja podliježe mjerama zabrane.
- (49) Države članice trebale bi od kvalificiranih subjekata zahtijevati da dostave dostatne informacije u prilog predstavničkih tužbi za mjere popravljanja štete, uključujući opis skupine potrošača na koju je utjecala povreda te činjenična i pravna pitanja koja treba razmotriti u okviru te predstavničke tužbe. Od kvalificiranog subjekta ne bi se trebalo zahtijevati da u svrhu podnošenja predstavničke tužbe pojedinačno identificira svakog potrošača na kojeg se predstavnička tužba odnosi. U predstavničkim tužbama za mjere popravljanja štete sud ili upravno tijelo trebali bi u najranijem mogućem stadiju postupka provjeriti je li predmet prikladan za podnošenje u obliku predstavničke tužbe s obzirom na narav povrede i značajke štete koju su pretrpjeli potrošači na koje je povreda utjecala.

- (50) Mjerama popravljanja štete trebalo bi utvrditi pojedinačne potrošače ili barem opisati skupinu potrošača koji imaju pravo na pravnu zaštitu predviđenu tim mjerama popravljanja štete te, ako je to primjenjivo, izložiti metodu kvantifikacije štete i odgovarajuće korake koje potrošači i trgovci trebaju poduzeti za provedbu pravne zaštite. Potrošači koji imaju pravo na pravnu zaštitu trebali bi moći imati koristi od nje bez potrebe pokretanja zasebnog postupka. Primjerice, zahtjev za zasebnim postupkom podrazumijeva obvezu potrošača da podnese pojedinačnu tužbu pred sudom ili upravnom tijelom radi kvantifikacije štete. S druge strane, kako bi potrošač ishodio svoju pojedinačnu pravnu zaštitu, ovom Direktivom trebalo bi se moći zahtijevati od potrošača da poduzmu određene korake, primjerice da se jave subjektu zaduženom za izvršavanje mjere popravljanja štete.
- (51) Države članice trebale bi utvrditi ili zadržati pravila o rokovima, poput rokova zastare ili drugih rokova za ostvarivanje prava pojedinačnih potrošača kojima ostvaruju koristi od mjera popravljanja štete. Države članice trebale bi moći utvrditi pravila o namjeni svih sredstava preostalih od mjera popravljanja štete koja nisu isplaćena u utvrđenim rokovima.
- (52) Kvalificirani subjekti trebali bi pred sudovima ili upravnim tijelima biti potpuno transparentni u pogledu izvora financiranja svojih djelatnosti općenito i u pogledu izvora sredstava za potporu pojedinoj predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete. To je potrebno kako bi se sudovima ili upravnim tijelima omogućilo da procijene je li financiranje sredstvima treće strane, u mjeri u kojoj je to dopušteno u skladu s nacionalnim pravom, usklađeno s uvjetima predviđenima ovom Direktivom, postoji li sukob interesa između treće strane koja pruža financiranje i kvalificiranog subjekta koji predstavlja rizik od zlorabe postupovnih ovlaštenja, te bi li se financiranjem sredstvima treće strane, koja ima ekonomski interes za podnošenje predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete ili njen ishod, odvrtilo predstavničku tužbu od zaštite kolektivnih interesa potrošača. Informacije koje kvalificirani subjekt dostavlja sudu ili upravnom tijelu trebale bi sudu ili upravnom tijelu omogućiti da procijene može li treća strana neopravdano utjecati na postupovne odluke kvalificiranog subjekta u kontekstu predstavničke tužbe, uključujući odluke o nagodbi, na način koji bi štetio kolektivnim interesima potrošača na koje se odnose te da procijene pruža li treća strana financiranje predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete protiv tuženika koji je konkurent te treće strane koja pruža financiranje ili protiv tuženika o kojem ovisi treća strana koja pruža financiranje. Trebalo bi smatrati da izravno financiranje pojedine predstavničke tužbe koje pruža trgovac koji posluje na istom tržištu kao i tuženik podrazumijeva sukob interesa jer bi konkurent mogao imati ekonomski interes za ishod predstavničke tužbe koji bi bio različit od interesa potrošača.

Neizravno financiranje predstavničke tužbe koje pružaju organizacije financirane putem jednakih doprinosa njihovih članova ili donacija, među ostalim donacija trgovaca u okviru inicijativa za društveno odgovorno poslovanje ili skupnog financiranja, trebalo bi smatrati prihvatljivim kao financiranje sredstvima treće strane pod uvjetom da je financiranje sredstvima treće strane u skladu sa zahtjevima u pogledu transparentnosti, neovisnosti i nepostojanja sukoba interesa. Ako je bilo kakav sukob interesa potvrđen, sud ili upravno tijelo trebali bi imati ovlast da poduzmu odgovarajuće mjere, kao što je zahtijevanje od kvalificiranog subjekta da odbije ili promijeni relevantno financiranje i, ako je potrebno, odbijanje aktivne postupovne legitimacije kvalificiranog subjekta ili proglašenje pojedine predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete nedopuštenom. Takvo odbijanje ili proglašenje ne bi trebalo utjecati na prava potrošača na koje se predstavnička tužba odnosi.

- (53) Kolektivne nagodbe s ciljem pružanja pravne zaštite potrošačima koji su pretrpjeli štetu trebalo bi poticati u okviru predstavničkih tužbi za mjere popravljanja štete.
- (54) Sud ili upravno tijelo trebali bi moći pozvati trgovca i kvalificirani subjekt koji je podnio predstavničku tužbu za mjere popravljanja štete da započnu pregovore u svrhu postizanja nagodbe o popravljanju štete koju treba pružiti potrošačima na koje se predstavnička tužba odnosi.
- (55) Sve nagodbe postignute u kontekstu predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete trebao bi odobriti odgovarajući sud ili upravno tijelo osim ako se uvjeti nagodbe ne mogu izvršiti ili bi nagodba bila protivna prisilnim odredbama nacionalnog prava, primjenjivog na razlog tužbe, od kojih se ugovorom ne može odstupiti na štetu potrošača. Primjerice, nagodba u kojoj se izričito ne bi izmijenila ugovorna odredba kojom se trgovcu daje isključivo pravo da tumači bilo koju drugu odredbu tog ugovora mogla bi biti protivna prisilnim odredbama nacionalnog prava.
- (56) Države članice trebale bi moći utvrditi pravila kojima se sudu ili upravnom tijelu omogućuje da odbije odobriti nagodbu i onda kad sud ili upravno tijelo smatra tu nagodbu nepravednom.

- (57) Odobrene nagodbe trebale bi biti obvezujuće za kvalificirani subjekt, trgovca i pojedinačne potrošače na koje se odnose. Međutim, države članice trebale bi moći utvrditi pravila na temelju kojih se pojedinačnim potrošačima na koje se odnose omogućuje da prihvate nagodbu ili odbiju biti obvezani njome.
- (58) Za uspjeh predstavničke tužbe od ključne je važnosti da potrošači budu obaviješteni o njoj. Kvalificirani subjekti trebali bi na svojim internetskim stranicama obavijestiti potrošače o predstavničkim tužbama koje su odlučili podnijeti pred sudom ili upravnim tijelom, o statusu predstavničkih tužbi koje su podnijeli i ishodima takvih predstavničkih tužbi, kako bi potrošači mogli donijeti informiranu odluku o tome žele li sudjelovati u predstavničkoj tužbi te pravodobno poduzeti potrebne korake. Informacije koje su kvalificirani subjekti dužni pružiti trebale bi uključivati, kako je to relevantno i primjereno, objašnjenje na razumljivom jeziku u pogledu predmeta i mogućih ili stvarnih pravnih posljedica predstavničke tužbe, namjeru kvalificiranog subjekta da podnese tužbu, opis skupine potrošača na koje se predstavnička tužba odnosi te potrebne korake koje dotični potrošači trebaju poduzeti, uključujući zaštitu potrebnih dokaza, kako bi potrošači ostvarili koristi od mjera zabrane, mjera popravljivanja štete ili odobrenih nagodbi kako je predviđeno ovom Direktivom. Takve bi informacije trebale biti odgovarajuće i razmjerne okolnostima predmeta.
- (59) Ne dovodeći u pitanje obvezu kvalificiranih subjekata da pružaju informacije, potrošači kojih se to tiče trebali bi biti obaviješteni o predstavničkoj tužbi za mjere popravljivanja štete koja je u tijeku kako bi mogli izričito ili prešutno izraziti svoju volju da ih se zastupa u predstavničkoj tužbi. Države članice trebale bi to omogućiti utvrđivanjem primjernih pravila o širenju informacija o predstavničkim tužbama među potrošačima. Državama članicama trebalo bi prepustiti odluku o tome tko bi trebao biti odgovoran za širenje tih informacija.
- (60) Potrošače bi također trebalo obavijestiti o pravomoćnim odlukama kojima se utvrđuju mjere zabrane, mjere popravljivanja štete ili kojima se odobravaju nagodbe, o njihovim pravima nakon što se ustanovi da je došlo do povrede te o svim daljnjim koracima koje trebaju poduzeti potrošači na koje se predstavnička tužba odnosi, osobito u vezi s ishođenjem pravne zaštite. Rizici u pogledu ugleda povezani sa širenjem informacija o povredi važni su i u odnosu na odvratanje trgovaca od povređivanja prava potrošača.
- (61) Kako bi bile djelotvorne, informacije o predstavničkim tužbama koje su u tijeku i predstavničkim tužbama koje su dovršene trebale bi biti odgovarajuće i razmjerne okolnostima predmeta. Takve se informacije, primjerice, mogu pružiti na internetskim stranicama kvalificiranog subjekta ili trgovca, u nacionalnim elektroničkim bazama podataka, u društvenim medijima, na internetskim tržištima ili u popularnim novinama, uključujući novine koje se objavljuju isključivo u elektroničkim sredstvima komunikacije. Ako je to moguće i primjereno, potrošače bi trebalo pojedinačno obavijestiti pismom u elektroničkom ili papirnatim obliku. Takve informacije trebale bi na zahtjev biti pružene u formatima pristupačnima osobama s invaliditetom.
- (62) Trgovac koji izvršio povredu trebao bi o svojem trošku obavijestiti sve potrošače kojih se to tiče o pravomoćnim mjerama zabrane i pravomoćnim mjerama popravljivanja štete. Trgovac bi također trebao obavijestiti potrošače o svakoj nagodbi koju je odobrio sud ili upravno tijelo. Države članice trebale bi moći utvrditi pravila na temelju kojih bi takva obveza ovisila o zahtjevu kvalificiranog subjekta. Ako, na temelju nacionalnog prava, kvalificirani subjekt ili sud ili upravno tijelo potrošačima na koje se predstavnička tužba odnosi dostavlja informacije u vezi s pravomoćnim odlukama i odobrenim nagodbama, od trgovaca ne bi trebalo zahtijevati da još jednom dostavlja te informacije. Kvalificirani subjekt trebao bi obavijestiti potrošače kojih se to tiče o pravomoćnoj odluci o odbacivanju ili odbijanju predstavničkih tužbi za mjere popravljivanja štete.
- (63) Države članice trebale bi moći uspostaviti nacionalne elektroničke baze podataka koje su javno dostupne putem internetskih stranica s informacijama o kvalificiranim subjektima unaprijed imenovanim u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi i prekograničnih predstavničkih tužbi te općih informacija o predstavničkim tužbama koje su u tijeku i onima koje su dovršene.
- (64) Države članice trebale bi osigurati da pred njihovim nacionalnim sudovima ili upravnim tijelima pravomoćnu odluku suda ili upravnog tijela bilo koje države članice u vezi s postojanjem povrede kojom se nanosi šteta kolektivnim interesima potrošača, sve stranke mogu upotrijebiti kao dokaz u kontekstu svih drugih tužbi kojima se pred njihovim sudovima ili upravnim tijelima traže mjere popravljivanja štete protiv istog trgovca za istu praksu. U skladu s neovisnošću pravosuđa i slobodnom ocjenom dokaza time se ne bi trebalo dovoditi u pitanje nacionalno pravo o ocjeni dokaza.

- (65) Kad se podnese tužba obično nastupa zastoje rokova zastare. Međutim, tužbe za mjere zabrane ne moraju uvijek imati suspenzivni učinak u pogledu naknadnih mjera popravljivanja štete koje bi mogle proizaći iz iste povrede. Države članice trebale bi stoga osigurati da predstavnička tužba za mjere zabrane koja je u tijeku ima učinak zastoja ili prekida primjenjivih rokova zastare u odnosu na potrošače na koje se predstavnička tužba odnosi tako da ti potrošači, neovisno o tome djeluju li oni u vlastito ime ili ih zastupa kvalificirani subjekt, nisu spriječeni da naknadno podnesu tužbu za mjere popravljivanja štete u vezi s navodnom povredom zbog isteka rokova zastare tijekom predstavničke tužbe za mjere zabrane. Pri podnošenju predstavničke tužbe za mjere zabrane kvalificirani subjekt trebao bi u dostatnoj mjeri utvrditi skupinu potrošača na čije interese je utjecala navodna povreda, koji bi mogli imati zahtjev koji proizlazi iz te povrede i na koje bi mogao utjecati istek rokova zastare tijekom te predstavničke tužbe. Kako bi se izbjegla sumnja, i predstavnička tužba za mjeru popravljivanja štete koja je u tijeku trebala bi imati učinak zastoja ili prekida primjenjivih rokova zastare u odnosu na potrošače na koje se ta predstavnička tužba odnosi.
- (66) Kako bi se osigurala pravna sigurnost, zastoje ili prekid rokova zastare propisani u skladu s ovom Direktivom trebali bi se primjenjivati samo na zahtjeve za pravnu zaštitu na temelju povreda koje su se dogodile 25. lipnja 2023. ili nakon tog datuma. Time se ne bi trebala spriječiti primjena nacionalnih odredaba o zastoju ili prekidu rokova zastare koji su se primjenjivali prije 25. lipnja 2023. na zahtjeve za pravnu zaštitu na temelju povreda koje su se dogodile prije tog datuma.
- (67) Predstavničke tužbe za mjere zabrane trebalo bi razmatrati s primjerenom postupovnom ekspeditivnošću. Ako je povreda u tijeku, potreba za ekspeditivnošću u postupanju mogla bi biti veća. Predstavničke tužbe za mjere zabrane s privremenim učinkom trebalo bi, prema potrebi, razmatrati u skraćenom postupku kako bi se spriječilo da bilo kakva šteta ili daljnja šteta bude prouzročena povredom.
- (68) Dokazi su ključni za utvrđivanje je li predstavnička tužba za mjere zabrane ili mjere popravljivanja štete osnovana. Međutim, odnosi između poduzeća i potrošača često su obilježeni informacijskim asimetrijama, a potrebni dokazi mogu biti u isključivom posjedu trgovca, zbog čega su nedostupni kvalificiranom subjektu. Kvalificirani subjekti stoga bi trebali imati pravo zatražiti da sud ili upravno tijelo naloži trgovcu da otkrije dokaze od značaja za njihov zahtjev. S druge strane, uzimajući u obzir načelo jednakosti oružja, trgovac bi trebao imati slično pravo da zatraži dokaze koji su pod kontrolom kvalificiranog subjekta. Sud ili upravno tijelo pred kojima je predstavnička tužba podnesena trebali bi, u skladu s nacionalnim postupovnim pravom, uzimajući u obzir zaštitu legitimnih interesa trećih strana i podložno primjenjivim pravilima Unije i nacionalnim pravilima o povjerljivosti, pažljivo procijeniti potrebu za nalogima za otkrivanje dokaza, njihov opseg i razmjernost.
- (69) Kako bi se zajamčila djelotvornost predstavničkih tužbi, trgovci koji vrše povrede trebali bi biti izloženi učinkovitim, odvraćajućim i proporcionalnim sankcijama za propust ili odbijanje postupanja u skladu s mjerom zabrane. Države članice trebale bi osigurati da te sankcije mogu biti u obliku novčanih kazni, primjerice uvjetne novčane kazne, periodična plaćanja ili plaćanje penala. Također bi trebale postojati sankcije za propust ili odbijanje poštovanja zabrane da se potrošačima kojih se to tiče pruže informacije o pravomoćnim odlukama ili nagodbama odnosno za propust ili odbijanje da im se otkriju dokazi. Također bi trebalo biti moguće primjenjivati druge vrste sankcija, poput postupovnih mjera, u slučaju odbijanja poštovanja zabrane za otkrivanje dokaza.
- (70) Uzimajući u obzir činjenicu da se predstavničkim tužbama promiče javni interes zaštitom kolektivnih interesa potrošača, države članice trebale bi zadržati ili poduzeti mjere kako bi osigurale da kvalificirani subjekti nisu onemogućeni podnositi predstavničke tužbe na temelju ove Direktive zbog troškova povezanih s postupkom. Takve bi mjere mogle uključivati ograničavanje primjenjivih sudskih ili administrativnih pristojbi, davanje pristupa pravnoj pomoći za kvalificirane subjekte ako je to potrebno ili osiguravanje javnog financiranja za kvalificirane subjekte radi podnošenja predstavničkih tužbi, uključujući strukturnu potporu ili druga sredstva potpore. Međutim, od država članica ne bi trebalo zahtijevati da financiraju predstavničke tužbe.
- (71) Suradnja i razmjena informacija među kvalificiranim subjektima iz različitih država članica pokazale su se osobito korisnima pri rješavanju prekograničnih povreda. Postoji potreba za nastavkom mjera izgradnje kapaciteta i suradnje te širenjem istih na veći broj kvalificiranih subjekata diljem Unije kako bi se povećala upotreba predstavničkih tužbi s prekograničnim implikacijama.

- (72) U svrhu evaluacije ove Direktive, države članice trebale bi Komisiji dostaviti podatke o predstavničkim tužbama podnesenima na temelju ove Direktive. Države članice trebale bi pružiti informacije o broju i vrsti predstavničkih tužbi koje su dovršene pred njihovim sudovima ili upravnim tijelima. Također bi trebalo pružiti informacije o ishodima predstavničkih tužbi, primjerice jesu li bile dopustive i jesu li bile uspješne ili jesu li dovele do odobrene nagodbe. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje država članica pri ispunjavanju tih obveza, trebalo bi biti dostatno Komisiji pružiti opće informacije o vrsti povreda i strankama, osobito u pogledu mjera zabrane. Kad je riječ o strankama, primjerice, trebalo bi biti dovoljno obavijestiti Komisiju o tome je li kvalificirani subjekt organizacija potrošača ili javno tijelo te o području poslovanja trgovaca, na primjer područje financijskih usluga. Umjesto toga, države članice također bi trebale moći Komisiji dostaviti primjerke relevantnih odluka ili nagodbi. Informacije o pojedinačnom identitetu potrošača na koje se predstavničke tužbe odnose ne bi trebalo pružiti.
- (73) Komisija bi trebala sastaviti izvješće, prema potrebi popraćeno zakonodavnim prijedlogom, u kojem se procjenjuje bi li se prekogranične predstavničke tužbe na razini Unije mogle najbolje riješiti uspostavom funkcije europskog ombudsmana za predstavničke tužbe za mjere zabrane i za mjere popravljivanja štete.
- (74) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom. U skladu s time ovu bi Direktivu trebalo tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima, uključujući ona koja se odnose na pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, kao i na pravo na obranu.
- (75) U pogledu prava o zaštiti okoliša ovom se Direktivom uzima u obzir Konvencija Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu od 25. lipnja 1998. o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša („Aarhuška konvencija”).
- (76) S obzirom da ciljeve ove Direktive, odnosno osiguravanje dostupnosti, u svim državama članicama, mehanizma za predstavničke tužbe radi zaštite kolektivnih interesa potrošača kako bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača i doprinijelo pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog prekograničnih posljedica povreda oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (77) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ^(*), države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (78) Primjereno je predvidjeti pravila za vremensku primjenu ove Direktive.
- (79) Direktivu 2009/22/EZ trebalo bi stoga staviti izvan snage,

^(*) SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE 1.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i svrha

1. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila kojima se osigurava da je mehanizam za predstavničke tužbe čiji je cilj zaštita kolektivnih interesa potrošača dostupan u svim državama članicama, uz istodobno pružanje primjerenih zaštitnih mjera kako bi se izbjegla zlouporaba postupovnih ovlaštenja. Svrha ove Direktive jest, postižući visoku razinu zaštite potrošača, doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usklađivanjem određenih aspekata zakonâ i drugih propisa o predstavničkim tužbama u državama članicama. U tu se svrhu ovom Direktivom također nastoji poboljšati pristup potrošača pravosuđu.
2. Ovom se Direktivom ne sprječava države članice da donesu ili zadrže na snazi postupovna sredstva za zaštitu kolektivnih interesa potrošača na nacionalnoj razini. Države članice, međutim, osiguravaju da je najmanje jedan postupovni mehanizam, kojim se kvalificiranim subjektima omogućuje podnošenje predstavničkih tužbi u svrhu mjera zabrane i mjera popravljanja štete, usklađen s ovom Direktivom. Provedba ove Direktive ne predstavlja temelj za smanjenje razine zaštite potrošača u područjima obuhvaćenima područjem primjene pravnih akata navedenih u Prilogu I.
3. Kvalificirani subjekti mogu slobodno odabrati bilo koja postupovna sredstva koja su im dostupna na temelju prava Unije ili nacionalnog prava za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na predstavničke tužbe podnesene protiv povreda odredaba prava Unije iz Priloga I., uključujući takve odredbe kako su prenesene u nacionalno pravo, koje vrše trgovci, a koje štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima potrošača. Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje odredbe prava Unije iz Priloga I. Ova Direktiva primjenjuje se na domaće i prekogranične povrede, uključujući slučajeve u kojima su te povrede prestale prije nego što je predstavnička tužba podnesena ili ako su te povrede prestale prije nego što je postupak u vezi s predstavničkom tužbom dovršen.
2. Ovom Direktivom ne utječe se na pravila na temelju prava Unije ili nacionalnog prava kojima se utvrđuje ugovorna i izvanugovorna pravna zaštita dostupna potrošačima za povrede iz stavka 1.
3. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje pravila Unije o međunarodnom privatnom pravu, a osobito pravila koja se odnose na nadležnost te priznavanje i izvršenje presuda u građanskim i trgovačkim stvarima te na pravila o pravu mjerodavnom na ugovorne i izvanugovorne obveze.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „potrošač” znači bilo koja fizička osoba koja djeluje u svrhe koje prelaze okvire njezine trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti;
2. „trgovac” znači svaka fizička ili svaka pravna osoba, neovisno o tome je li u privatnom ili javnom vlasništvu, koja djeluje, među ostalim i preko druge osobe koja djeluje u njezino ime ili za njezin račun, u svrhe povezane s njezinom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću;
3. „kolektivni interesi potrošača” znači opći interes potrošača i, osobito za potrebe mjera popravljanja štete, interesi skupine potrošača;

4. „kvalificirani subjekt” znači svaka organizacija ili javno tijelo koje zastupa interese potrošača i koje je država članica u skladu s ovom Direktivom imenovala kvalificiranim za podnošenje predstavničkih tužbi;
5. „predstavnička tužba” znači tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača koju je podnio kvalificirani subjekt kao stranka tužiteljica u ime potrošača kojom traži mjeru zabrane ili mjeru popravljivanja štete, ili oboje;
6. „domaća predstavnička tužba” znači predstavnička tužba koju je podnio kvalificirani subjekt u državi članici u kojoj je kvalificirani subjekt imenovan;
7. „prekogranična predstavnička tužba” znači predstavnička tužba koju je podnio kvalificirani subjekt u državi članici koja nije država članica u kojoj je kvalificirani subjekt imenovan;
8. „praksa” znači svaki čin ili propust trgovca;
9. „pravomoćna odluka” znači odluka suda ili upravnog tijela države članice koja se ne može ili koja se više ne može preispitati redovnim pravnim sredstvima;
10. „mjera popravljivanja štete” znači mjera kojom se trgovca obvezuje da potrošačima na koje se odnosi pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, popravak, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povrat plaćene cijene, ako je to primjereno i dostupno na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.

POGLAVLJE 2.

PREDSTAVNIČKE TUŽBE

Članak 4.

Kvalificirani subjekti

1. Države članice osiguravaju da kvalificirani subjekti koje su u tu svrhu imenovale države članice mogu podnijeti predstavničke tužbe kako su predviđene ovom Direktivom.
2. Države članice osiguravaju da subjekti, osobito organizacije potrošača, uključujući organizacije potrošača koje zastupaju članove iz više od jedne države članice, mogu biti prihvatljivi za imenovanje kvalificiranim subjektima u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi ili prekograničnih predstavničkih tužbi, ili obje.
3. Države članice imenuju subjekt iz stavka 2. koji je uputio zahtjev za imenovanje kvalificiranim subjektom u svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi, ako je taj subjekt usklađen sa svim sljedećim kriterijima:
 - (a) pravna je osoba osnovana u skladu s nacionalnim pravom države članice njezina imenovanja te može dokazati dvanaest mjeseci stvarnog javnog djelovanja u području zaštite interesa potrošača prije podnošenja zahtjeva za imenovanje;
 - (b) s obzirom na svoj statutarni cilj ima dokazan legitiman interes za zaštitu interesa potrošača kako je predviđeno odredbama prava Unije iz Priloga I.;
 - (c) neprofitan je;
 - (d) protiv njega nije u tijeku postupak u slučaju nesolventnosti niti je proglašen nesolventnim;
 - (e) neovisan je i nije pod utjecajem osoba koje nisu potrošači, osobito trgovaca, a koje imaju ekonomski interes za podnošenje bilo koje predstavničke tužbe, što obuhvaća i slučaj financiranja sredstvima treće strane, te je u tu svrhu uspostavio postupke za sprječavanje takvog utjecaja, kao i za sprječavanje sukoba interesa unutar samog subjekta, između svojih pružatelja financiranja i interesâ potrošača;
 - (f) na jednostavnom i razumljivom jeziku, bilo kojim primjerenim sredstvima, osobito na svojim internetskim stranicama, čini javno dostupnima informacije kojima se dokazuje da je subjekt usklađen s kriterijima navedenima u točkama od (a) do (e) i informacije o izvorima svojeg financiranja općenito, svojoj organizacijskoj i upravljačkoj strukturi te strukturi članstva, svom statutarnom cilju i svojim aktivnostima.
4. Države članice osiguravaju da su kriteriji koje koriste za imenovanje subjekta kvalificiranim subjektom u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi u skladu s ciljevima ove Direktive kako bi se osiguralo djelotvorno i učinkovito funkcioniranje takvih predstavničkih tužbi.
5. Države članice mogu odlučiti da se kriteriji navedeni u stavku 3. primjenjuju i na imenovanje kvalificiranih subjekata u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi.

6. Države članice mogu subjekt imenovati kvalificiranim subjektom na *ad hoc* osnovi u svrhu podnošenja određene domaće predstavničke tužbe, na zahtjev tog subjekta, ako je taj subjekt usklađen s kriterijima za imenovanje kvalificiranim subjektom kako su predviđeni nacionalnim pravom.

7. Neovisno o stavcima 3. i 4., države članice mogu imenovati javna tijela kvalificiranim subjektima u svrhu podnošenja predstavničkih tužbi. Države članice mogu predvidjeti da javna tijela koja su već imenovana kvalificiranim subjektima u smislu članka 3. Direktive 2009/22/EZ i dalje ostaju imenovana kvalificiranim subjektima za potrebe ove Direktive.

Članak 5.

Informacije i praćenje kvalificiranih subjekata

1. Svaka država članica Komisiji dostavlja popis kvalificiranih subjekata koje je unaprijed imenovala u opću svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi, uključujući naziv i statutarne cilj tih kvalificiranih subjekata, do 26. prosinca 2023. Svaka država članica obavješćuje Komisiju kad god se taj popis promijeni. Države članice taj popis čine javno dostupnim.

Komisija sastavlja zbirni popis tih kvalificiranih subjekata i čini ga javno dostupnim. Komisija taj popis ažurira kad god države članice Komisiji dostave izmjene popisa kvalificiranih subjekata.

2. Države članice osiguravaju da su informacije o kvalificiranim subjektima unaprijed imenovanima u opću svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi dostupne javnosti.

3. Države članice najmanje svakih pet godina procjenjuju jesu li kvalificirani subjekti i dalje usklađeni s kriterijima navedenima u članku 4. stavku 3. Države članice osiguravaju da kvalificirani subjekt izgubi svoj status ako više nije usklađen s jednim od tih kriterija ili više njih.

4. Ako država članica ili Komisija izrazi zabrinutost u pogledu usklađenosti kvalificiranog subjekta s kriterijima navedenima u članku 4. stavku 3., država članica koja je imenovala taj kvalificirani subjekt istražuje razloge za zabrinutost. Ako je to primjereno, država članica opoziva imenovanje tog kvalificiranog subjekta ako on više nije usklađen s jednim od tih kriterija ili više njih. Trgovac tuženik ima pravo u okviru predstavničke tužbe sudu ili upravnom tijelu izraziti opravdanu zabrinutost u odnosu na usklađenost kvalificiranog subjekta s kriterijima navedenima u članku 4. stavku 3.

5. Države članice imenuju nacionalne kontaktne točke za potrebe stavka 4. te Komisiji dostavljaju naziv i podatke za kontakt tih kontaktnih točaka. Komisija sastavlja popis tih kontaktnih točaka i taj popis stavlja na raspolaganje državama članicama.

Članak 6.

Podnošenje prekograničnih predstavničkih tužbi

1. Države članice osiguravaju da kvalificirani subjekti unaprijed imenovani u drugoj državi članici u svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi mogu podnijeti takve prekogranične predstavničke tužbe pred njihovim sudovima ili upravnim tijelima.

2. Države članice osiguravaju da, ako navodna povreda prava Unije iz članka 2. stavka 1. utječe ili je vjerojatno da će utjecati na potrošače u različitim državama članicama, predstavničku tužbu pred sudom ili upravnim tijelom države članice može podnijeti nekoliko kvalificiranih subjekata iz različitih država članica u svrhu zaštite kolektivnih interesa potrošača u različitim državama članicama.

3. Sudovi ili upravna tijela prihvaćaju popis iz članka 5. stavka 1. kao dokaz aktivne postupovne legitimacije kvalificiranog subjekta da podnese prekograničnu predstavničku tužbu, ne dovodeći u pitanje pravo suda ili upravnog tijela koje je prvo pokrenulo postupak da ispita je li podnošenje tužbe u pojedinom slučaju opravdano statutarim ciljem kvalificiranog subjekta.

*Članak 7.***Predstavničke tužbe**

1. Države članice osiguravaju da pred njihovim nacionalnim sudovima ili upravnim tijelima kvalificirani subjekti imenovani u skladu s člankom 4. mogu podnijeti predstavničke tužbe predviđene ovom Direktivom.
2. Pri podnošenju predstavničke tužbe kvalificirani subjekt sudu ili upravnom tijelu pruža dovoljno informacija o potrošačima na koje se predstavnička tužba odnosi.
3. Sudovi ili upravna tijela ocjenjuju dopustivost pojedine predstavničke tužbe u skladu s ovom Direktivom i nacionalnim pravom.
4. Države članice osiguravaju da kvalificirani subjekti imaju pravo tražiti najmanje sljedeće mjere:
 - (a) mjere zabrane;
 - (b) mjere popravljaja štete.
5. Države članice mogu omogućiti kvalificiranim subjektima da, prema potrebi, traže mjere iz stavka 4. u okviru jedinstvene predstavničke tužbe. Države članice mogu predvidjeti da te mjere moraju biti sadržane u okviru jedinstvene odluke.
6. Države članice osiguravaju da interese potrošača u okviru predstavničkih tužbi zastupaju kvalificirani subjekti te da ti kvalificirani subjekti imaju prava i obveze stranke tužiteljice u postupku. Potrošači na koje se odnosi predstavnička tužba imaju pravo ostvariti koristi od mjera iz stavka 4.
7. Države članice osiguravaju da sudovi ili upravna tijela mogu odlučiti odbiti očigledno neutemeljene predmete u najranijem mogućem stadiju postupka u skladu s nacionalnim pravom.

*Članak 8.***Mjere zabrane**

1. Države članice osiguravaju da su mjere zabrane iz članka 7. stavka 4. točke (a) dostupne u obliku:
 - (a) privremene mjere za prestanak prakse ili, prema potrebi, zabranu prakse za koju se smatra da predstavlja povredu iz članka 2. stavka 1.;
 - (b) konačne mjere za prestanak prakse ili, prema potrebi, zabranu prakse za koju je utvrđeno da predstavlja povredu iz članka 2. stavka 1.
2. Mjera iz stavka 1. točke (b) može uključivati, ako je to predviđeno nacionalnim pravom:
 - (a) mjeru kojom se utvrđuje da praksa predstavlja povredu iz članka 2. stavka 1.; i
 - (b) obvezu da se odluka o mjeri u cijelosti ili djelomično objavi u obliku koji sud ili upravno tijelo smatra prikladnim ili obvezu da se objavi izjava koja sadržava ispravak.
3. Kako bi kvalificirani subjekt zatražio mjeru zabrane, pojedinačni potrošači ne moraju izraziti svoju volju da ih zastupa taj kvalificirani subjekt. Od kvalificiranog subjekta ne zahtijeva se da dokaže:
 - (a) stvarni gubitak ili štetu koju su pretrpjeli pojedinačni potrošači na koje je utjecala povreda iz članka 2. stavka 1.; ili
 - (b) namjeru odnosno nemar trgovca.
4. Države članice mogu u svoje nacionalno pravo uvesti odredbe ili zadržati odredbe nacionalnog prava prema kojima kvalificirani subjekt može tražiti mjere zabrane iz stavka 1. točke (b) samo nakon što je započeo savjetovanje s dotičnim trgovcem s ciljem da taj trgovac prestane s povredom iz članka 2. stavka 1. Ako trgovac ne prestane s povredom u roku od dva tjedna od primitka zahtjeva za savjetovanje, kvalificirani subjekt može odmah podnijeti predstavničku tužbu za mjeru zabrane.

Države članice obavješćuju Komisiju o svim takvim odredbama nacionalnog prava. Komisija osigurava da je ta informacija javno dostupna.

Članak 9.

Mjere popravljanja štete

1. Mjerom popravljanja štete od trgovca se zahtijeva da potrošačima na koje se odnosi pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, popravak, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povrat plaćene cijene, ako je to primjereno i dostupno na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.
2. Države članice utvrđuju pravila o tome kako i u kojem stadiju predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete pojedinačni potrošači na koje se ta predstavnička tužba odnosi izričito ili prešutno izražavaju volju, u primjerenom roku nakon podnošenja te predstavničke tužbe, da ih kvalificirani subjekt zastupa ili ne zastupa u toj predstavničkoj tužbi te da budu obvezani ili da ne budu obvezani ishodom predstavničke tužbe.
3. Neovisno o stavku 2., države članice osiguravaju da pojedinačni potrošači, koji nemaju uobičajeno boravište u državi članici u kojoj se nalazi sud ili upravno tijelo pred kojim je podnesena predstavnička tužba, moraju izričito izraziti volju da ih se zastupa u toj predstavničkoj tužbi kako bi ti potrošači bili obvezani ishodom te predstavničke tužbe.
4. Države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da potrošači koji su izričito ili prešutno izrazili volju da ih se zastupa u predstavničkoj tužbi ne mogu biti zastupljeni u drugim predstavničkim tužbama s istim razlogom tužbe i protiv istog trgovca niti mogu podnijeti tužbu pojedinačno s istim razlogom tužbe i protiv istog trgovca. Države članice utvrđuju i pravila kojima se osigurava da potrošači više puta ne prime naknadu štete za isti razlog tužbe protiv istog trgovca.
5. Ako se mjerom popravljanja štete ne određuju pojedinačni potrošači koji imaju pravo ostvariti koristi od pravne zaštite predviđene mjerom popravljanja štete, njome se barem opisuje skupina potrošača koji imaju pravo ostvariti korist od te pravne zaštite.
6. Države članice osiguravaju da se mjerom popravljanja štete potrošačima daje pravo da imaju korist od pravne zaštite koja je predviđena mjerom popravljanja štete, a da pritom ne moraju podnijeti zasebnu tužbu.
7. Države članice utvrđuju ili zadržavaju pravila o rokovima za pojedinačne potrošače u kojima oni mogu ostvariti koristi od mjera popravljanja štete. Države članice mogu utvrditi pravila o namjeni svih preostalih sredstava popravljanja štete povrat kojih nije ostvaren u utvrđenim rokovima.
8. Države članice osiguravaju da kvalificirani subjekti mogu podnijeti predstavničke tužbe za mjeru popravljanja štete pri čemu nije potrebno da sud ili upravno tijelo prethodno utvrdi povredu iz članka 2. stavka 1. u zasebnom postupku.
9. Pravnom zaštitom predviđenom mjerama popravljanja štete u okviru predstavničke tužbe ne dovodi se u pitanje bilo koja dodatna pravna zaštita dostupna potrošačima na temelju prava Unije ili nacionalnog prava koja nisu podlijegala toj predstavničkoj tužbi.

Članak 10.

Financiranje predstavničkih tužbi za mjere popravljanja štete

1. Države članice osiguravaju da se, ako predstavnička tužba za mjere popravljanja štete financira treća strana, u mjeri u kojoj je to dopušteno u skladu s nacionalnim pravom, spriječe sukobi interesa te da se financiranjem koje pruža treća strana koja ima ekonomski interes za podnošenje ili ishod predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete ne odvrati predstavničku tužbu od zaštite kolektivnih interesa potrošača.
2. Za potrebe stavka 1. države članice osobito osiguravaju da:
 - (a) treća strana ne utječe neopravdano na odluke kvalificiranih subjekata u kontekstu predstavničke tužbe, uključujući odluke o nagodbi, na način koji bi štetio kolektivnim interesima potrošača na koje se predstavnička tužba odnosi;

(b) predstavnička tužba nije podnesena protiv tuženika koji je konkurent osobe koja je pružatelj financiranja ili protiv tuženika o kojem pružatelj financiranja ovisi.

3. Države članice osiguravaju da su sudovi ili upravna tijela u okviru predstavničkih tužbi za mjere popravljanja štete ovlašteni procijeniti usklađenost sa stavcima 1. i 2. u slučaju pojave opravdanih sumnji u odnosu na takvu usklađenost. U tu svrhu kvalificirani subjekti sudu ili upravnom tijelu otkrivaju financijski pregled s popisom izvora sredstava korištenih za potporu predstavničkih tužbi.

4. Za potrebe stavaka 1. i 2. države članice osiguravaju da su sudovi ili upravna tijela ovlašteni poduzeti odgovarajuće mjere, kao što je zahtijevanje od kvalificiranog subjekta da odbije ili promijeni relevantno financiranje i, ako je nužno, odbijanje aktivne postupovne legitimacije kvalificiranom subjektu u određenoj predstavničkoj tužbi. Ako je aktivna postupovna legitimacija kvalificiranog subjekta odbijena u određenoj predstavničkoj tužbi, takvo odbijanje ne utječe na prava potrošača na koje se ta predstavnička tužba odnosi.

Članak 11.

Nagodbe o popravljanju štete

1. U svrhu odobravanja nagodbi, države članice osiguravaju da u okviru predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete:

(a) kvalificirani subjekt i trgovac mogu zajednički predložiti sudu ili upravnom tijelu nagodbu u pogledu popravljanja štete za potrošače na koje se odnosi; ili

(b) sud ili upravno tijelo, nakon savjetovanja s kvalificiranim subjektom i trgovcem, može pozvati kvalificirani subjekt i trgovca da postignu nagodbu u pogledu popravljanja štete u razumnom roku.

2. Nagodbe iz stavka 1. podliježu nadzoru suda ili upravnog tijela. Sud ili upravno tijelo procjenjuje mora li odbiti odobriti nagodbu koja je protivna prisilnim odredbama nacionalnog prava ili sadržava odredbe koje se ne mogu izvršiti, uzimajući u obzir prava i interese svih stranaka, a osobito potrošača na koje se odnosi. Države članice mogu utvrditi pravila kojima se sudu ili upravnom tijelu omogućuje da odbiju odobriti nagodbu na temelju njezine nepravičnosti.

3. Ako sud ili upravno tijelo ne odobri nagodbu, nastavlja raspravu o dotičnoj predstavničkoj tužbi.

4. Odobrene nagodbe obvezujuće su za kvalificirani subjekt, trgovca i pojedinačne potrošače na koje se odnose.

Države članice mogu utvrditi pravila kojima se pojedinačnim potrošačima na koje se odnose predstavnička tužba i nagodba koja je uslijedila, omogućuje da prihvate ili odbiju biti obvezani nagodbama iz stavka 1.

5. Popravljanjem štete ishodnim u okviru odobrene nagodbe u skladu sa stavkom 2. ne dovodi se u pitanje bilo kakva dodatna pravna zaštita dostupna potrošačima na temelju prava Unije ili nacionalnog prava koja nije bila predmetom te nagodbe.

Članak 12.

Raspodjela troškova predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete

1. Države članice osiguravaju da stranka koja ne uspije u postupku predstavničke tužbe za mjere popravljanja štete podmiri troškove postupka koje snosi stranka koja je dobila spor, u skladu s uvjetima i iznimkama predviđenima nacionalnim pravom primjenjivim na sudske postupke općenito.

2. Troškove postupka ne podmiruju pojedinačni potrošači na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere popravljanja štete.

3. Odstupajući od stavka 2., u iznimnim okolnostima, pojedinačnom potrošaču na kojeg se odnosi predstavnička tužba za mjere popravljanja štete može se naložiti da podmiri troškove postupka koje je pojedinačni potrošač prouzročio namjerno ili nemarom.

Članak 13.

Informacije o predstavničkim tužbama

1. Države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da kvalificirani subjekti pružaju, osobito na svojim internetskim stranicama, informacije o:

- (a) predstavničkim tužbama koje su odlučili podnijeti pred sudom ili upravnim tijelom;
- (b) statusu već podnesenih predstavničkih tužbi pred sudom ili upravnim tijelom; i
- (c) ishodima predstavničkih tužbi iz točaka (a) i (b).

2. Države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da se potrošačima na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere popravljivanja štete koja je u tijeku pravodobno i primjerenim sredstvima pružaju informacije o predstavničkoj tužbi kako bi se tim potrošačima omogućilo da izričito ili prešutno izraze svoju volju da ih se zastupa u toj predstavničkoj tužbi na temelju članka 9. stavka 2.

3. Ne dovodeći u pitanje informacije iz stavaka 1. i 2. ovog članka, sud ili upravno tijelo od trgovca zahtijeva da potrošače na koje se predstavnička tužba odnosi, o trgovčevom trošku, obavijesti o svim pravomoćnim odlukama kojima se predviđaju mjere iz članka 7. i o svim odobrenim nagodbama iz članka 11., putem sredstava koja odgovaraju okolnostima predmeta i u utvrđenim rokovima, među ostalim, ako je to primjereno, obavješćivanjem svakog potrošača pojedinačno. Ta se obveza ne primjenjuje ako su dotični potrošači na drugi način obaviješteni o pravomoćnoj odluci ili odobrenoj nagodbi.

Države članice mogu utvrditi pravila kojima bi se od trgovca tražilo da podnese informacije potrošačima samo ako kvalificirani subjekt to od njega zatraži.

4. Zahtjevi u pogledu informacija iz stavka 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* na kvalificirane subjekte u pogledu pravomoćnih odluka o odbacivanju ili odbijanju predstavničkih tužbi za mjere popravljivanja štete.

5. Države članice osiguravaju da stranka koja je dobila spor može nadoknaditi troškove povezane s pružanjem informacija potrošačima u kontekstu predstavničke tužbe, u skladu s člankom 12. stavkom 1.

Članak 14.

Elektroničke baze podataka

1. Države članice mogu uspostaviti nacionalne elektroničke baze podataka koje su javno dostupne putem internetskih stranica s informacijama o kvalificiranim subjektima unaprijed imenovanima u svrhu podnošenja domaćih i prekograničnih predstavničkih tužbi te s općim informacijama o predstavničkim tužbama koje su u tijeku i onima koje su dovršene.

2. Ako uspostavi elektroničku bazu podataka iz stavka 1., država članica obavješćuje Komisiju o internetskoj adresi na kojoj je dostupna ta elektronička baza podataka.

3. Komisija uspostavlja i održava elektroničku bazu podataka za potrebe:

- (a) svake komunikacije između država članica i Komisije iz članka 5. stavaka 1., 4. i 5. te članka 23. stavka 2.; i
- (b) suradnje među kvalificiranim subjektima iz članka 20. stavka 4.

4. Elektronička baza podataka iz stavka 3. ovog članka je izravno dostupna u odgovarajućoj mjeri:

- (a) nacionalnim kontaktnim točkama iz članka 5. stavka 5.;
- (b) sudovima i upravnim tijelima ako je to potrebno na temelju nacionalnog prava;
- (c) kvalificiranim subjektima koje su države članice imenovale u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi i prekograničnih predstavničkih tužbi; i
- (d) Komisiji.

Informacije o kvalificiranim subjektima imenovanima u svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi iz članka 5. stavka 1. koje države članice dijele u okviru elektroničke baze podataka iz stavka 3. ovog članka javno su dostupne.

*Članak 15.***Učinci pravomoćnih odluka**

Države članice osiguravaju da pred njihovim nacionalnim sudovima ili upravnim tijelima, u skladu s nacionalnim pravom o ocjeni dokaza, pravomoćnu odluku suda ili upravnog tijela bilo koje države članice u vezi s postojanjem povrede kojom se nanosi šteta kolektivnim interesima potrošača sve stranke mogu upotrijebiti kao dokaz u kontekstu svih drugih tužbi kojima se traže mjere popravljanja štete protiv istog trgovca za istu praksu.

*Članak 16.***Rokovi zastare**

1. U skladu s nacionalnim pravom, države članice osiguravaju da predstavnička tužba za mjeru zabrane iz članka 8. koja je u tijeku ima učinak zastoja ili prekida primjenjivih rokova zastare u odnosu na potrošače na koje se ta predstavnička tužba odnosi tako da se te potrošače ne spriječi u tome da naknadno podnesu tužbu za mjere popravljanja štete u vezi s navodnom povredom iz članka 2. stavka 1. zbog toga što su primjenjivi rokovi zastare istekli tijekom predstavničke tužbe za te mjere zabrane.

2. Države članice također osiguravaju da predstavnička tužba za mjeru popravljanja štete iz članka 9. stavka 1. koja je u tijeku ima učinak zastoja ili prekida primjenjivih rokova zastare u odnosu na potrošače na koje se ta predstavnička tužba odnosi.

*Članak 17.***Postupovna ekspeditivnost**

1. Države članice osiguravaju da se predstavničke tužbe za mjere zabrane iz članka 8. razmatraju s primjerenom ekspeditivnošću.

2. Predstavničke tužbe za mjere zabrane iz članka 8. stavka 1. točke (a) razmatraju se, ako je to primjereno, u skraćenom postupku.

*Članak 18.***Otkrivanje dokaza**

Države članice osiguravaju da, ako je kvalificirani subjekt pružio razumno dostupne dokaze dostatne za potporu predstavničkoj tužbi i naveo da su dodatni dokazi pod kontrolom tuženika ili treće strane, sud ili upravno tijelo može, ako taj kvalificirani subjekt to zatraži, naložiti tuženiku ili trećoj strani da otkrije te dokaze u skladu s nacionalnim postupovnim pravom te podložno primjenjivim pravilima Unije i nacionalnim pravilima o povjerljivosti i proporcionalnosti. Države članice osiguravaju i da sud ili upravno tijelo može jednako tako, na zahtjev tuženika, naložiti kvalificiranom subjektu ili trećoj strani da otkrije relevantne dokaze u skladu s nacionalnim postupovnim pravom.

*Članak 19.***Sankcije**

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama za propust ili odbijanje postupanja u skladu s:

- (a) mjerama zabrane iz članka 8. stavka 1. ili članka 8. stavka 2. točke (b); ili
- (b) obvezama iz članka 13. stavka 3. i članka 18.

Države članice poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja provedbe tih pravila. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvratajuće.

2. Države članice osiguravaju da sankcije mogu biti, među ostalim, u obliku novčanih kazni.

Članak 20.

Pomoć kvalificiranim subjektima

1. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da troškovi postupka povezani sa predstavničkim tužbama ne sprječavaju kvalificirane subjekte u tome da djelotvorno ostvaruju svoje pravo na traženje mjera iz članka 7.
2. Mjere iz stavka 1. mogu biti, primjerice, u obliku javnog financiranja, uključujući strukturne potpore za kvalificirane subjekte, ograničenja primjenjivih sudskih ili administrativnih pristojbi, ili pristup pravnoj pomoći.
3. Države članice mogu utvrditi pravila kojima se kvalificiranim subjektima dopušta da od potrošača koji su izrazili volju da ih kvalificirani subjekt zastupa u pojedinoj predstavničkoj tužbi za mjere popravljanja štete, zahtijevaju skromne ulazne naknade ili slične naknade za sudjelovanje u toj predstavničkoj tužbi.
4. Države članice i Komisija podupiru i olakšavaju suradnju među kvalificiranim subjektima te razmjenu i širenje njihovih najboljih praksi i iskustava u pogledu postupanja s domaćim povredama i prekograničnim povredama iz članka 2. stavka 1.

POGLAVLJE 3.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Stavljanje izvan snage

Ne dovodeći u pitanje članak 22. stavak 2. ove Direktive, Direktiva 2009/22/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 25. lipnja 2023.

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II.

Članak 22.

Prijelazne odredbe

1. Države članice primjenjuju zakone i druge propise kojima se prenosi ova Direktiva na predstavničke tužbe podnesene 25. lipnja 2023. ili nakon toga datuma.
2. Države članice primjenjuju zakone i druge propise kojima se prenosi Direktiva 2009/22/EZ na predstavničke tužbe podnesene prije 25. lipnja 2023.
3. Države članice osiguravaju da se zakoni i drugi propisi o zastoju ili prekidu rokova zastare kojima se prenosi članak 16. primjenjuju samo na zahtjeve za pravnu zaštitu koji se odnose na povrede kako su navedene u članku 2. stavku 1. koje su se dogodile 25. lipnja 2023. ili nakon tog datuma. Time se ne sprječava primjena nacionalnih odredaba o zastoju ili prekidu rokova zastare koji su se primjenjivali prije 25. lipnja 2023. na zahtjeve za pravnu zaštitu koji se odnose na povrede kako su navedene u članku 2. stavku 1. koje su se dogodile prije tog datuma.

Članak 23.

Praćenje i evaluacija

1. Najranije 26. lipnja 2028. Komisija provodi evaluaciju ove Direktive te Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o glavnim nalazima. Evaluacija se provodi u skladu sa smjernicama Komisije za bolju regulativu. Komisija u izvješću posebno ocjenjuje područje primjene ove Direktive utvrđeno u članku 2. i Prilogu I. te funkcioniranje i djelotvornost ove Direktive u prekograničnim situacijama, među ostalim u smislu pravne sigurnosti.

2. Države članice prvi put do 26. lipnja 2027., a zatim svake godine, Komisiji pružaju sljedeće informacije potrebne za pripremu izvješća iz stavka 1.:

- (a) broj i vrstu predstavničkih tužbi koje su dovršene pred svim njihovim sudovima ili upravnim tijelima;
- (b) vrstu povreda iz članka 2. stavka 1. i stranke u tim predstavničkim tužbama;
- (c) ishode tih predstavničkih tužbi.

3. Komisija do 26. lipnja 2028. provodi evaluaciju o tome bi li se prekogranične predstavničke tužbe mogle najbolje riješiti na razini Unije osnivanjem Europskog ombudsmana za predstavničke tužbe za mjere zabrane i za mjere popravljanja štete te Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o njezinim glavnim nalazima popraćeno, ako je to primjereno, zakonodavnim prijedlogom.

Članak 24.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do 25. prosinca 2022. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te mjere od 25. lipnja 2023.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 25.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 26.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. studenoga 2020.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH

PRILOG I.

POPIS ODREDBA PRAVA UNIJE IZ ČLANKA 2. STAVKA 1.

1. Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 210, 7.8.1985., str. 29.).
2. Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).
3. Uredba Vijeća (EZ) br. 2027/97 od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage (SL L 285, 17.10.1997., str. 1.).
4. Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima (SL L 80, 18.3.1998., str. 27.).
5. Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (SL L 171, 7.7.1999., str. 12.).
6. Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.): članci od 5. do 7., 10. i 11.
7. Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (SL L 311, 28.11.2001., str. 67.): članci od 86. do 90., 98. i 100.
8. Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda (SL L 11, 15.1.2002., str. 4.): članci 3. i 5.
9. Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.): članak 10. i poglavlje IV.
10. Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.): članci od 4. do 8. i 13.
11. Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ (SL L 271, 9.10.2002., str. 16.).
12. Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).
13. Uredba (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 (SL L 46, 17.2.2004., str. 1.).
14. Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi“) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).
15. Direktiva 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju (SL L 376, 27.12.2006., str. 21.).
16. Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.): članci 20. i 22.
17. Uredba (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006., str. 1.).
18. Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (SL L 315, 3.12.2007., str. 14.).
19. Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

20. Direktiva 2008/122/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni (SL L 33, 3.2.2009., str. 10.).
21. Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.): članak 23.
22. Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.): članci od 1. do 35.
23. Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).
24. Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.): članak 3. i Prilog I.
25. Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.): članak 3. i Prilog I.
26. Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).
27. Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.): članak 14. i Prilog I.
28. Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.): članci od 183. do 186.
29. Uredba (EZ) br. 392/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća (SL L 131, 28.5.2009., str. 24.).
30. Uredba (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o prekograničnim plaćanjima u Zajednici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2560/2001 (SL L 266, 9.10.2009., str. 11.).
31. Uredba (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre (SL L 342, 22.12.2009., str. 46.): članci od 4. do 6.
32. Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (SL L 342, 22.12.2009., str. 59.): članci od 3. do 8. i od 19. do 21.
33. Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.): članci od 9. do 11., od 19. do 26. i 28.b.
34. Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.): članci 9. i 10.
35. Uredba (EU) br. 1177/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovim putovima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 334, 17.12.2010., str. 1.).
36. Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).
37. Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

38. Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).
39. Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).
40. Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.): članci od 9. do 11.a.
41. Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.).
42. Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).
43. Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.): članak 13.
44. Uredba (EU) br. 524/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o online rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Uredba o online rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 1.): članak 14.
45. Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).
46. Direktiva 2014/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje neautomatskih vaga na tržište (SL L 96, 29.3.2014., str. 107.).
47. Direktiva 2014/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje na tržištu električne opreme namijenjene za uporabu unutar određenih naponskih granica (SL L 96, 29.3.2014., str. 357.).
48. Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.): članci od 23. do 29.
49. Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (SL L 257, 28.8.2014., str. 214.).
50. Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) (SL L 352, 9.12.2014., str. 1.).
51. Uredba (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o europskim fondovima za dugoročna ulaganja (SL L 123, 19.5.2015., str. 98.).
52. Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu i maloprodajnim naknadama za regulirane komunikacije unutar EU-a te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ i Uredbe (EU) br. 531/2012 (SL L 310, 26.11.2015., str. 1.).
53. Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (SL L 326, 11.12.2015., str. 1.).

54. Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).
 55. Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.); članci od 17. do 24. i od 28. do 30.
 56. Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).
 57. Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ (SL L 117, 5.5.2017., str. 1.); poglavlje II.
 58. Uredba (EU) 2017/746 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim proizvodima te o stavljanju izvan snage Direktive 98/79/EZ i Odluke Komisije 2010/227/EU (SL L 117, 5.5.2017., str. 176.); poglavlje II.
 59. Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu (SL L 168, 30.6.2017., str. 1.).
 60. Uredba (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu te stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ (SL L 168, 30.6.2017., str. 12.).
 61. Uredba (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima (SL L 169, 30.6.2017., str. 8.).
 62. Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označavanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.); članci od 3. do 6.
 63. Uredba (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 601, 2.3.2018., str. 1.); članci od 3. do 5.
 64. Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.); članci 88. i od 98. do 116. te prilozi VI. i VIII.
 65. Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (SL L 136, 22.5.2019., str. 1.).
 66. Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (SL L 136, 22.5.2019., str. 28.).
-

PRILOG II.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 2009/22/EZ	Ova Direktiva
Članak 1. stavak 1.	Članak 1. stavak 1.
Članak 1. stavak 2.	Članak 2. stavak 1.
-	Članak 2. stavak 2.
-	Članak 3.
Članak 2. stavak 1.	Članak 7. stavak 1. Članak 7. stavak 4. točka (a)
-	Članak 7. stavci 2. i 3. Članak 7. stavak 4. točka (b) Članak 7. stavci 5., 6. i 7.
Članak 2. stavak 1. točka (a)	Članak 7. stavak 4. točka (a) Članak 8. stavak 1. Članak 17.
Članak 2. stavak 1. točka (b)	Članak 7. stavak 4. točka (a) Članak 8. stavak 2. točka (b) Članak 13. stavak 1. točka (c) Članak 13. stavak 3.
-	Članak 8. stavak 2. točka (a)
-	Članak 8. stavak 3.
Članak 2. stavak 1. točka (c)	Članak 19.
Članak 2. stavak 2.	Članak 2. stavak 3.
Članak 3.	Članak 3. stavak 4. Članak 4. stavci 1. i 2. Članak 4. stavak 3. točke (a) i (b) Članak 4. stavci 6. i 7.
-	Članak 4. stavak 3. točke od (c) do (f) Članak 4. stavci 4. i 5.
-	Članak 5. stavci od 2. do 5.
Članak 4. stavak 1.	Članak 6.
Članak 4. stavci 2. i 3.	Članak 5. stavak 1.
Članak 5.	Članak 8. stavak 4.
-	Članak 9.
-	Članak 10.
-	Članak 11.
-	Članak 12.
-	Članak 13. stavak 1., točke (a) i (b) Članak 13. stavci 2., 4. i 5.
-	Članak 14.
-	Članak 15.
-	Članak 16.
-	Članak 18.

Direktiva 2009/22/EZ	Ova Direktiva
Članak 6.	Članak 23.
Članak 7.	Članak 1. stavci 2. i 3.
Članak 8.	Članak 24.
-	Članak 20.
Članak 9.	Članak 21.
-	Članak 22.
Članak 10.	Članak 25.
Članak 11.	Članak 26.